

Meistä, karpäsistä

Arda Yildirim

Nuori Näyttämö

2022

Kiitos Nuori Näyttämö luottamuksesta.

Kiitos Kati Kaartinen lempeästä ja kannustavasta avustasi.

Kiitos Timoi Munne avusta Pohjois-Karjalan murteen kanssa.

Kiitos Essi Kuokkanen työstäsi Madonpoimija (2017), jolla vahvistit tunteeni.

Kiitos jo etukäteen kaikille teille, jotka heittäydytte näytelmien pariin. Olette korvaamattomia.

Hei työryhmän jäsen,

Kenties muistat sen käsittämättömän, merkittävältä tuntuneen hetken kotipihasi ulkokeinussa, kun sinulla ja polvellesi laskeutuvalla kärpäsellä oli sanoittamaton yhteys.

Tai ehkä podet edelleen huonoa omaatuntoa kaikista niistä sadepäivänä liiskaamistasi madoista.

Olen kirjoittanut näytelmän *Meistä, kärpäsisistä* juuri sinulle.

Näytelmä on välähdyksiä ajatuksista ja tuntemuksista, hetkistä. Siinä jokaiseen kohtaukseen voi sulautua ja uppoutua miettimättä sen kummempia suurempia merkityksiä. Merkitys on siinä, mitä muistoja ja ajatuksia kohtaaminen nostaa *sinussa* pintaan.

Näytelmän tempo, sen rauha ja armo, voidaan rikkoa välillä aksentein ja värein. Niin kuin hikoileva Tyypä tekee pälpättäessään itsekseen kahvilan terassilla. Tai kuten loistokas Persoonaa tanssii harmassa odotushuoneessa.

Näytelmää ei tarvitse järjellistää. Jos kaipaa draaman kaarta, voi tukeutua Potilaan tarinaan. Pohtia, miten nämä nämä elämän välähdykset ovat voineet vaikuttaa hänen mielenmaisemaansa. Se, miksi Potilas on sairaalassa, ei välttämättä ole merkitsevää. Se on, että hän haluaa muistaa kokemansa ilon. Potilas elää lämpimiä vilunväristyksiä varten, rentoutuu lämpimässä valossa. Kuin kilpikonna terraariossa.

Olemme kaikki osa samaa tarinaa. Elämä kertoo meistä, kärpäsisistä. Ei sen kummemmasta.

Hahmot

Voidaan esittää 5-20 henkilön kokoonpanolla

POTILAS

HOITAJA

HILJA

SISKO

VIKI

MIKI

HIKI

HULI

TYYPPI

KAHVILATYÖNTEKIJÄ

KANNATTELIJA

AAMI

Y

X

AIKUISEN ÄÄNI

PERSOONA

VASTAANOTTOVIRKAILIJA

IHMINEN

HÄPEILIJÄ

VAELTAJA

MUISTELIJA

HUUTAJA

1. Joku käy aina tarkistamassa, että miksi

Sairaalahuone. Kiireetöntä ja valjua. Ikkunasta näkyy nostokurki.

POTILAS

Viereisessä huoneessa hurisee monitori. Joku käy aina tarkistamassa, että miksi. Sitten ääni taas vaimenee.

Tiedän, että on mahdollista kulkea ajassa ilman kehoa. Tilassa, ilman kehoa. Olen nähnyt, kuinka kirjoitan kirjettä, turhaudun sanoihin, jotka tuntuvat jo sanotuilta.

Tauko. Viereisen huoneen moottori hurisee. Kadulta kuuluu ääniä.

Raajat tuntuvat tehottomilta. Ne poukkoilevat totuttujen liikeratojen varassa. Jos kääntää katseen hiukan liian aikaisin ennen käännöstä, alkaa huimata. Tuntee kiepahtavansa itsensä yli ja eteen.

Nousen ylös ja koitan muistaa, kuinka kävellään. Heiluttelen varpaita, joita tuntuu olevan ääretön määrä. Ne ovat pienien liikkuvien nakkien jono, jotka nauravat minulle yrittäessäni ymmärtää niitä. Varpaat heiluvat vaikka käsken niitä pysymään paikoillaan.

Otan huikan väljähtynyttä marjamehua.

En ajattele enää varpaita. Siirryn suurempaan kokonaisuuteen. Säären pinnalla hilseilevä kuivuuden näännyttämä iho vaatii kosteutusta. Sitä se ei kuitenkaan saa. Vaade kosteudesta on vasta keskustelunavaus, ei avunpyyntö.

Sänki on tunteeton. Se ei tunne eikä se tunnu. Sänki säärissä on hiusteni kauan kadoksissa ollut vahva serkku. Sänki ei taivu kantajansa huolten tai murheiden alle. Se jatkaa eloaan karheiden housujen alla. Vaikka kaikki muu loppuu, sänki pysyy. Ja kohta se on taas pitkä.

Ajattelen polvea säären yläpuolella. Se muljahtelee. Katoaa ja tulee taas, kuin kummitus. Sen onton pesän täyttää sileä kivi, joka hioutuu ajan myötä, kuin kestokarkki suussa. Polvi on kaunis ja kummallinen, siksi pelottava.

Kehoni asento on turhan vaikea ja tyhjä. Kaipaam, kaipaam, kaipaam, kaipaam... Kaipaam muunlaisuutta.

En taida päästä liikkeelle.

Ikkunan takana pyörii nostokurki. Kopissa istuu joku, joka ei enää mieti, että mitä tapahtuu, jos hän putoaa maahan. Hän ei osaa pelätä sitä, että hätyyttäessään karpästä silmiensä edestä hän tippuisi. Hän tippuisi yli 80 metriä.

Mietin, että kuinka hän käy tarpeillaan.

Hoitaja tulee sisään korvissaan kuulokkeet. Hän tarkistaa Potilaan elintoimintoja monitorilta, antaa lääkkeitä ja mehulasin, lähtee pois. Laulaa tai hyräilee samalla kuulokkeistaan kuulemaa musiikkia.

Pelottaa, että en enää huomenna tunnista sitä, mistä tänään iloitsin.

2. Siirtymä

Kirjailijan huomautus: seuraavan runon voi lausua yksi tai useampi henkilö, tai se voidaan tulkita näyttämöohjeina.

Auringon hehkua.

Oranssia, orastavaa punaista.

Sirkkojen sirtystä.

Lämpöä.

Kehon raskautta.

Antautumista.

Tuntu siitä, että pian tämä tunne taas unohtuu. Ja että se on vain luonnollista.

3. Murhaaja

Kesäinen iltapäivä. 1950-luvulla rakennettu kerrostalolähiö. Hilja makaa vatsallaan nurmikolla ja tonkii maata. Löytää madon. Tarkastelee sitä. Hellittelee ja silittelee. Sisko eli Potilas katselee Hiljaa parveekelta.

HILJA

Ootpa sä pullea... ja kostea. Nii... Hieno mato... Oot... Hienon hieno mato...

Päästää madon takaisin nurmikolle.

Mene. Mene mene...! Mene nyt. Sä oot vapaa!

Hilja pudistaa kätensä puhtaaksi ja nousee istumaan. Löytää auringonvalon ja lämmön kasvoiltaan, jää siihen paikkaan. Paistattelee auringossa hyvän tovin. Näyttämön täyttää lämpö ja sen aikaansaama kehon raskaus.

Kaukaa kuuluu naapurin nuorten ääniä. Kolmikko on Hiljaa vanhempia.

VIKI

Hitto se oli kyl kova!

MIKI

No oli kyl! Ihan sairaan kova!

VIKI

Siis, hitto, ihan hiton kova!

MIKI

No jep...!

HIKI

Siis tääl on matoja joka paikassa.

VIKI

Kai nyt ku on just satanu.

HIKI

Tääki, ihan sairaan pullea ja kostea. Keskeltä se on ihan kuiva ja littana. Joku on varmaan ajanu sen yli.

Hilja nousee ylös ja juoksee hengästyksissään kolmikon luo.

HILJA

Se on mun!

VIKI

Sun?

MIKI

Ei matoja voi omistaa.

HILJA

Mut mä vapautin sen, se on mun!

VIKI (*naurahtaa*)

Vapautit? Mistä sitte?

HIKI

Ihan sama, ota se.

Hiki ojentaa madon tärisevälle Hiljalle, joka avaa varovaisesti kätensä madolle. Kolmikko lähtee pois.

HIKI

Se oli muutenki ihan sairaan ällö.

Aurinko paahtaa Hiljan olkapäitä ruville. Mato makaa ja kuivuu hänen avonaisissa käsissään. Hilja pyyhkii hikeä otsaltaan, katsoo aurinkoon siristellen.

Hilja tarkastelee matoa.

HILJA

Sano jotain... Hei, haloo! Sano jotain!

Vai ootko sä päiväunilla...

SISKO (*parvekkeelta*)

Hilja, syömään!

Tauko.

SISKO

Hilja! Syömään!

HILJA

Joo joo... Tuun ihan just.

SISKO

Eiku nyt!

Parvekkeen ovi laitetaan kiinni.

Hilja on edelleen madon kanssa yksin.

Naapurin lapsi Huli ajaa pyörällä muutaman silmukan Hiljan ympäri ja edessä. He katselevat toisiaan, Hilja katselee järkyttyneenä pyörän renkaita, kaikkia maassa liiskaantuvia matoja ja sitten matoa kädessään, ja sitten Huli ajaakin jo pois.

*Hilja koikkelehtii syömään. Hän koittaa hypellä matojen yli niin, ettei vain talloisi niitä lisää.
Miettii hiukan edettyään, että mitä tekisi kädessään olevalle madolle. Laskee sen lopulta
maahan. Pimeys.*

4. Tietäen, että nukut

Kirjailijan huomautus: Seuraavan runon voi esittää yksi tai useampi henkilö. Oleellista on välittää toivon ja rauhan tunnelma.

Tuntisin aina niin, kuin
Tunnen aina,
Kun sytytän kynttilän
Pimeään huoneeseen hetkenä,
Kun vielä nukut,
Ja minä en,
Ja olen yksin,
Rauhassa,
Tietäen, että nukut,
Oven takana,
Rauhassa,
Ja katson, kun liekki kasvaa ja
Näyttää varjoja paikoissa,
Jotka ovat näkymättömiä,
Mitättömiä,
Nyt kaikkein tärkeimpiä,
Tuoksuvia,
Stimuloivia,
Kiihkeitä,
Rauhoittavia.

5. Hikoileva barbaari

Lavalla pieni terassipöytä ja tuoli. Aurinko paahtaa. Hikoileva ja jännittynyt Tyyppe kävelee hitaasti terassipöydän äärelle. Olalla kangaskassi. Istuu alas.

TYYPPI

Hän istuu alas ja jää odottamaan tilaamaansa voisarvea.

Jännityksen tapainen mato kiemurtelee kaulasuonilla. *(Raapii kaulaansa.)*

Potilas, eli Sisko, saapuu Hiljan kanssa. He odottavat bussia terassin vieressä. Sisko katsoo Tyyppeä. Hilja huomaa Siskon lasittuneen katseen kohteen. Nyt hänkin katsoo tyyppeä.

SISKO

Tyyppe havahtuu ja penkoo kangaskassistaan valkoisen sadan millilitran vetoisen pullon. Hän tyhjentää pullon jämat päivystysosastolta haisevasta geelistä käsiinsä.

TYYPPI

Jännitys niskassa laukeaa.

Tyyppe istuu hetken silmät kiinni ja hengittelee. Kaivaa sitten laukustaan kirjan. Alkaa lukea.

Lukee hetken, kunnes Kahvilatyöntekijä tuo Tyypille voisarven.

SISKO

Se on rapea.

TYYPPI

Voisarven karamellisoitunut pinta kiiltelee auringossa ja huutaa rapautuvaa eleganssia.

Tyyppi etsii aterimia.

SISKO

Ei aterimia.

Tyyppi tuskastuu, raapii kaulaansa, kokeilee pulssiaan. Tyyppi nousee ylös, kävelee hetken aloillaan vilkuillen aina välillä voisarvea, etsii katseellaan apua. Mietti, mitä ihmettä tekisi. Lopulta istuu takaisin penkille. Turauttaa ison annoksen geeliä käsiinsä ja hieroo niitä tovin.

TYYPPI

Ei meinaa haihtua...!

Heiluttelee käsiään kuivatakseen niitä ilmavirrassa.

Lehtevä taikina... Se tuntuu unelta, jonka hän kokee joskus nähneensä.

SISKO

Tyyppi ei muista, milloin olisi viimeksi syönyt käsin.

Tauko.

TYYPPI

Tyyppi on ottamassa voisarven käteensä, kunnes tajuaa, että tänä kuumana päivänä hänen edessään odottava aamupala on kulkenut läpi leipomon työntekijöiden, täysin inhimillisesti, välillä vain lämpimän hanan alla hutaistujen käsien kautta. Kaikki saman paahtavan auringon alla.

Kärpänen lentää häiritsemään Tyyppiä. Hän huiskii hieman hysteerisesti kärpästä pois.

SISKO

Normaalisti tähän aikaan hän olisi kotona syömässä samaa puuroa samalla lusikalla ja samasta kulhosta, aivan kuin eilenkin. Jos tyyppi ei olisi nyt tässä, ei hän olisi itsekäs ja barbaarinen hedonisti, joka saa autuutensa siitä, että unohtaa hetkeksi.

Tyyppi käy hyvän tovin sisäistä kamppailua sen kanssa, uskaltaako syödä croissantin. Sitten hän ahmaisee croissantin koko suipon pään kokonaisuena suuhunsa.

Tyyppi nauttii ääneen.

SISKO

Ihmiset kulkevat ohitse ja katsovat häntä kuin häkin takaa.

TYYPPI (*puhuu croissant suussa*)

Tyyppi on eläin, joka koittaa peittää eläimellisyyttään kirja sylissään.

Tyyppi laittaa kirjan sivuun ja nielaisee viimeisen möykyn leivostaan.

Möykky pyörii pitkään tyyppin kurkussa.

Tyyppi nousee ylös ja viittoo kummallisesti toisella kädellään. Pyytää apua. Hilja ja Sisko katselevat hieman hämmästyneinä. Lopulta Tyyppi saa köhittyä voisarven alas kurkustaan. Istuu hengästyneenä alas.

TYYPPI

Illalla tyyppi soimaa itseään siitä, että unohti hetkeksi, kuinka kuolema voi olla yhden voisarven päässä.

Pimeys.

6. Kannatteliija

Yöradion juontaja, myöhemmin Kannatteliija, istuu kopissaan kuulokkeet päässään. Musiikki soi. Kannatteliija feidaa musiikin pienemmälle, se jää soimaan taustalle. Esimerkiksi M83-For the kids.

Aami ja Kannatteliija ovat molemmat lavalla, mutta Aami valaistaan vasta hänen ensimmäisen repliikkinsä alkaessa. Aami ja Kannatteliija eivät reagoi toisiinsa, puhuvat omissa oloissaan.

KANNATTELIJA (*yöradion juontajan uneliaisuudella ja pehmeydellä*)

Jotkin aamut ovat sellaisia, että ne ovat kuin unen unta. Seuraavaksi Aami kertoo meille ihmeellisestä aamustaan.

AAMI

Ka, huomenta vuan. Tai siis yöhän tässä vielä taittaa olla piällä.

KANNATTELIJA

Niin, kerroit tuossa edellisen kappaleen aikana, että sinulla olisi kokemus jaettavana.

Millaisesta kokemuksesta on kyse?

AAMI

Ka, nii. Se onnii ihmeelline. Eilissä uamuna, siis eile, avasin silimät ihan normaalisti, niin kun nyt uamusin avataan. Sillä lailla meleko liikkumattomana olin, jotta vuan silimät avasin.

No, kuuma kesäyö ku ol', nii eihä miulla sittä ollu ku alusvuateet peiton lisäksi, niin siis ja tän kerron vuan, koska miun paljaalla siärellä, nii tuota, siinä jolokotteli kärpäne!

KANNATTELIJA

Kärpänen.

AAMI

Ka, nii! Kärpäne, kärpäne. Hiän eteni siinä miun siärellä aina välillä pysähtyen. Pes' kinttujaa, pyörittel' niskojjaa, oiko ryhtijää. Iha miun silimmii eissä!

KANNATTELIJA

Eikös se kutittanut ollenkaan?

AAMI

Ka, kyllähä se aina välillä vähä kutitti, mutta hiän ikkään ku, tiijätkö, eteni niinku tunnustellen. Ikkään ku olis, tai no, emmie tiijä...

KANNATTELIJA

Ikkään ku olis mitä?

AAMI

Nii. Siis ikkään ku ois *kysynnä* miulta, että suapko tähä männä. Suattaapi kuulostaa iha pöhköltä, vuan siltä minusta sillä kohttoo tuntu.

Tauko.

KANNATTELIJA

No mitä sitten tapahtui?

AAMI on *hetken liikuttuneena, havahtuu sitten Kannattelijan kysymykseen.*

AAMI

Mittee sitte tapahtu, ka, niin tuota, mie olin nii lummoutunneena häntä kahtona, jotta olin unohtanna sitte hengittee! Miun tek miel' huokuu, kuule oikkee kovvoo karrauttoo, vuan ehä mie tohtinna.

KANNATTELIJA

Et halunnut puhaltaa karpästä pois?

AAMI

Ka, ehä mie tohtinna. Puhaltelin vuan pienissä erissä tähän tappaan (*demonstroii äänellisesti puhkumista sivuun pienissä erissä*). Hiän näytti vieläpä pitelevän kiinni miun siärikarvoloista. Hahahah. Silviissii.

KANNATTELIJA

Että sinnitteli siinä sinun säärelläsi?

AAMI

Ka, näin kuule tek.

Miusta kuule tuntu siinä uamuhämärikössä, et miulla olis jonniilaine rooli sen karpäsen elämässä.

KANNATTELIJA?

Ai?

AAMI

Juu – niinku miulla olis jonniilaiset ohjeet tai vuorosanat, jotka oisin tiennä. Opetellunna.

KANNATTELIJA

Ihmeellistä. Mitä sitten tapahtui?

AAMI

No, miulle alako kuule tulla pahemmanlainne hoppu tuone huussiin, niiku nyt aennaan uamusin immeisillä tulloo. Vuan enhä mie olis roahlinna siitä lähttee. Siinä, tiijätkö, auringon noustessa, myö olttiin niinku yhdessä.

Tauko.

Niinku, kahesttaan, niinku myö nyt tässä huastellaan.

KANNATTELIJA

Niin...

AAMI

Vuan sittä hiän jo lensikkii poikkeen. Justtiisa ku mie kahoin muuvalle. Hahahha, noin vuan!

Iha iäneti!

Tauko.

KANNATTELIJA

On kaikenlaisia aamuja, pehmeitä ja kovia. Tämä aamu oli Aamille pehmeä. Upottava, vieterinsä jo kuluttanut vanha nojatuoli, joka tuki tutulla tavalla oikeista paikoista.

Sama musiikki kuin alussa voimistuu ja jatkuu.

AAMI

Joo, ja kuuleha – Hetkine, mätkö tää ny mykäks... Halloo? Halloo, kuuluviko? Halloo?

7. Löydä mut

Lavalla iso matto/verho/makuupussi, joku, jonka sisään voi piiloutua. Y huhuilee vain äänenä “haloo”, jonka aikana lavalle ryntää X, eli Potilas mutta nuorempana, kuin alussa. Hän huomaa ison maton/verhon/makuupussin, ja kömpii sen sisään. Hykertelee ajatukselle, että löysi näinkin mukavan piilon.

Y (vain ääni)

Täältä tullaan...! Haloo...

X ei meinaa pysyä piilossaan, kurkkii ja köhii, että Y löytäisi hänet.

Y (vain ääni)

Kyllä mä sut löydän...

X pakahtuu jännityksestä, kikattelee ja venkoilee.

Y (vain ääni)

Missäs sitä ollaan...

X ääntelehtii niin, että ei sano mitään selkeästi, mutta sen voi kuulla, että hän meinaa sanoa “täällä!”

Y (vain ääni)

Aha! Vai siellä... No minäpä katson sitten– LÖYTY!

Kuuluu naurua ja riemua. X on hämmentynyt, katsoo suojan sisältä ympärilleen. Koittaa pitää ääntä, kahistelee pesänsä kangasta. Köhii, selvittää kurkkua. Lopulta sanoo:

X

Täällä!

Ja vähän kovemmin:

Täällä!!

...

Mä oon täällä!!!

Tauko, jonka aikana X alkaa hätäntyä, panikoida.

Hei...! Täällä!

Mä oon täällä!

X:n piiloon avautuu ovi, josta tulvii valoa. Ääni sanoo:

AIKUISEN ÄÄNI (*vain ääni, komentaen ja samalla välinpitämättömästi*)

Tuus nyt, nyt syödään kakkua.

X ei tiedä kuinka olla. Yhtäältä X on iloinen, että hänet löydettiin. Toisaalta hän tuntee itsensä näkymättömäksi. X kömpii takaisin piiloonsa. Ovi on auki kakkukesteille. Kestien ilon riemahduksia kuuluu näyttämölle. Aletaan laulaa syntymäpäivälaulua.

X

Saa tulla...

8. Päädyin pellon toiselle laidalle, ja uskalsin

Sairaalahuoneessa. Monitoreiden ääniä. Hidasta, arkista. Potilas, eli X, muistelee toiselle potilaalle tilannetta, minkä vuoksi hän on nyt sairaalassa. X katselee ulos ikkunasta.

Kirjailijan huomio: tämän kohtauksen äänet voisivat tulla nauhoitettuina. Äänimaisemana soran ääntä kesäkenkien alla, mehiläisen surinaa. X kuuntelee lavalla (omaa) tarinaa(-nsa) ja eläytyy siihen välillä sitä ääneen muistellen. Onhan kyseessä hänen oma elämänsä.

POTILAS (vain ääni)

Siinä kävi niin, että löysin itseni nurmelta, pää lipuviin poutapilviin päin.

Ääni- ja valomaailma vievät kesäiselle peltoaukealle. Ollaan Potilaan muistossa.

POTILAS (vain ääni)

Tänään peltoaukea on houkuttelevampi, kuin minään muuna iltapäivänä.

Haluan tuntea heinien rytmin. Haluan, että rytmi vie kehoni liikkeisiin, jotka tuntuvat tutuilta, vaikka en ole koskaan ennen tanssinutkaan.

Polku pellolle metsätien varresta on siisti. Se alkaa hiekkaisena, jonka molempia reunoja kehystää villiintyneet ketokukat. Rallattelen eteen sattuvien kukkien kunniaksi.

X

Pietaryrtti, hiirenvirna, ruiskukka ja unikko.

Oikein kaunis nelikko.

Ratamo, koiranputki ja kissankello.

Kolmikko soi kuin mainen sello.

POTILAS (*vain ääni*)

Kantapäitä hivelee tuulenvire, jota olen tullut alun perin metsästämäänkin. Ohrapelto ja sen tähkät hykerryttävät. Hymy huulillani on välillä pienempi kuin joskus, mutta koko ajan läsnä.

Tehtäväni karmeus tällaisena päivänä on kuin unta. Miksi valitsin juuri sellaisen päivän, kun elämä vihdoinkin näyttää kaiken. Kun elämä tuntuu kauniilta.

Olen niin ajatuksissani, että pelästyn eteeni ilmestynyttä metsäkauriin vasaa. Tutisen ja hyrisen. Sellainen levoton ja jokaiseen suuntaan vuorotellen katsova olo, joka koittaa käskeä vasan tiehensä.

Hyvin pian vasan ympärille leviää aura, joka rauhoittaa minutkin.

X

Vasa ja minä katsomme toisiamme.

POTILAS (*vain ääni*)

Elokuun aurinko siivilöityy tähkien välistä. Kylvemme sen armossa.

Sitten vasa hyppää pois. Katoaa. En tunne kuitenkaan ikävää, vaikka hyväksyminen on minulle yleensä vierasta. Näin oli tapahtuva.

Askeleeni on kohtaamisen jälkeen kevyt. Se vie läpi polkujen, joita ei ole vielä kuljettu.

Pian huomaan astuvani ilman läpi. Kolmen sekunnin päästä makaan nurmella, pellon toisella laidalla. Sillä laidalla, jonne en ollut ennen uskaltanut mennä.

Lämmin aalto pyyhkii lävitseni kuin ensilöylyt kirpeän pakkasen jälkeen. Se sattuu, osoittaa ääriiviivat, löytää rajat.

Muisto päättyy. Ollaan taas sairaalahuoneessa.

X

Joskus vielä lasken tähkäpäät. Ne tanssivat tulessa ja minä palaan laskuissani aina alkuun. Ja niin se vain menee.

9. Tanssin ja en ole enää täällä

Odotushuone. Penkkirivejä, joilla istuu ihmisiä odottamassa jotain. Yksi ihmisistä on Potilas. Kaukaa etäältä kuuluu vähittäin voimistuvaa musiikkia (esimerkiksi [6th Borough Project – Just A Memory \(Original Mix\)](#)).

*Musiikki voimistuu huippuunsa kun **Persoona** kävelee tilaan. Tilaan tulee myös hänen mukanaan yökerhomaisia valoja.*

*Ihmiset seuraavat häntä katseellaan. **Persoona** tervehtii muita ja hymyilee. **Persoona** jää nojaamaan seinustalle ja selaa kännykkäänsä, hytkyy hieman paikallaan musiikin tahtiin. Potilas hymyilee.*

***Persoona** innostuu tästä, ja vetää pienen innostuksen tanssin. Hän kutsuu Potilaan mukaan tanssiin, mutta Potilas kutsutaan juuri vastaanotolle.*

VASTAANOTTOVIRKAILIJA (*Potilaalle*)

Sinä!

Potilas poistuu vastaanottohuoneeseen.

***Persoona** ottaa kontaktin toiseen ihmiseen, joka sattuu katsomaan häntä. Ihminen katselee ympärilleen ja ilmeilee hetken, että “minäkö”.*

PERSOONA

No sinä sinä!!

*Sitten hän tulee penkkirivien välistä kiusallisesti tanssimaan. **Persoona** tanssii valloittavasti ja Ihminen alkaa tanssia vähitellen mukana. Hetken he tanssivat yhdessä, kunnes **Persoona** katsahtaa kelloaan ja muistaa, että hänenhän on jo mentävä. Tanssahtelee pois.*

Ihminen jää yksin ja hieman nolostuu. Musiikin ääni vaimenee, muttei häviä kokonaan. Muut katsovat Ihmistä hetkellisesti nenän vartta pitkin, kenties naurahtavatkin. Tämä hetki saa kestää.

IHMINEN (*hermostuneesti*)

Eh, mmm, vähän pitää... Että piristysis.

Muut jatkavat jo lehtensä lukua tai sitä muuta oheistoimintaa, millä yleensä täyttävät aikansa. Musiikki alkaa taas voimistua (esimerkiksi [Bukka & Molinari - Mind Games](#)).

Ihminen sisuuntuu.

HÄPEILIJÄ

Hei laittaisitko sitä pienemmälle?

Ihminen alkaa tanssia entistä voimakkaammin.

HÄPEILIJÄ

Hei ihan oikeesti, täällä on ihmisiä, jotka... (*huutaa musiikin päälle vielä kovemmin*) **ihmiset haluis vaan hei olla!**

Ihminen tanssii vielä hetken, sitten hänen mukaansa liittyy vähintään yksi, mieluiten useampi, henkilö sisuuntuneena Häpeilijän heitä leimaavasta puheesta. Tanssijat muodostavat pikkuhiljaa erinäisten vaeltajien joukon seuraavaa kohtausta varten.

10. Raukeus

Vaeltaja (eli Potilas) istuu nuotion ääressä kääriytyneenä shaaliin. Taustalla joukko nukkuvia, samalla tavalla peittoihin kääriytyneitä toisia vaeltajia.

Kirjoittajan huomio: Vaeltajan monologi voidaan jakaa monen vaeltajan kesken niin, että nukkuvatkin puhuvat vuorotellen, mutta eivät avaa silmiään eivätkä muutenkaan muuta “nukkuvaisuuttaan”.

Yöllinen maisema, loistava kuu, tulen rätinää.

VAELTAJA

Olemme kävelleet sukkamme puhki. Sen tuntee isovarpaassa, joka koskettaa kengän nahkaista sisäpintaa. Varpaan päätä kirvelee, siihen on tullut haava.

Toisaalta iloitsen siitä, että minulla on yhä tunto varpaissani. Vaellus on kestänyt koko päivän, ja on täysin mahdollista, että tässä pakkasessa, tässä tuulessa, olisimme voineet joutua luopumaan varpaistamme.

Iloitsen siitä, että minulla on yhä varpaani.

Kun saavuimme määränpäähämme, kukaan ei sanonut mitään. Katsoimme vain toistemme ohi. Olimme väsyneitä ja tyytyväisiä. Kukaan ei toisaalta odottanut toiselta puhetta. Olimme joutuneet huutamaan päivän aikana myrskyn läpi letkan yhdestä päästä toiseen niin, että kurkkumme kaipasivatkin jo lepoa. Aivan kuten mekin.

Tauko.

Yön kirkkaus on sokaiseva. Se pakottaa katsomaan alaviistoon, jonnekin valon ja varjon väliin.

Tauko.

Vaeltaja asettaa reppunsa ja varusteensa maahan niin, että asettuu makaamaan niiden päälle.

Tauko.

Luulen, että nukahdin muutamaksi minuutiksi. Yö on vielä pimeä.

Herään, ja mitä ensimmäiseksi näen, on taivaan heleä kirkkaus. Se hohkaa samaan aikaan lämpöä ja kylmyyttä. Tähtien valo kehottaa jatkamaan sen tarkastelua samalla kun kurittaa kirkkaudellaan siihen tottumatonta silmää.

Tuli ei ole vielä sammunut. Katselen tyytyväisenä taivaalle kohoavaa vienoa savupilveä. Se on täynnä viestejä, jotka kertovat väsyneen ja nälkäisen ryhmän olevan nälkäinen ja väsynyt, toisaalta kykenevä.

Kepit ja kävyt sekä kuiva jäkälä räiskyvät ja heittävät yötaivaalle ilotulitteita, joiden äänet eivät pidä minua valveilla, vaan tuudittavat takaisin uneen.

11. Muisto

Lavalla ideaalisti vähintään viisi henkilöä yleisöön avautuvassa puoliympyrässä.

Keskellä on muisto, jota katsotaan. Näyttelijät, paitsi Huutajan esittäjä, ovat versioita samasta itsestä eli Muistelijasta. He hakevat katseillaan varmistusta muiston paikkaansa pitävyydelle.

Muistelijan monologi voidaan jakaa näyttelijöille kappaleittain tai muutoin työryhmälle sopivalla tavalla.

MUISTELIJA

Hopeakylkinen taimen ui kuun pinnalla rauhallisin vedoin.

Tauko, jonka aikana siirrytään henkisesti, kenties myös valo- ja äänisuunnittelun avulla muiston preesensiin.

Tarkastelen sitä etäältä, mutta tunnen sen metalliset ja viileät suomet pohkeissani.

Seison rantavedessä ja katselen varpaissani uivia särkiä.

Olen viisivuotias.

Koitan saada särkeä käteeni, mutta se lipsuu aina vapauteen.

Joku huutaa olkani takaa ja kysyy, että mitä teen.

HUUTAJA

Hei, mitä sä teet??

MUISTELIJA

Käännyn ja mietin hetken.

Sitten kujeilen.

Yhtäkkiä huutaja on pääosassa.

HUUTAJA

Haloo! Mitä sä teet? Tuu pois sieltä!

MUISTELIJA

Olen kaukana rantavedessä ja tunnen oloni voimattomaksi.

Koitan huutaa, mutta sanoja ei tule suustani.

Huutaja huutaa.

Alan itkeä.

Turhaudun.

Haluan huutaa itseni näkyväksi.

Mutta suustani ei tule ääntä.

Tiedän sen, koska näen itseni.

Näen kuinka kamppailen.

Tauko.

Huutaja ei enää huuda.

Hän on unohtanut.

Särki hipaisee pohjettani.

Sen suomet kiiltävät.

Ne ovat jalokiviä, joilla ei ole arvoa.

Ei kenellekään muulle, kuin niiden näkijälle.

Aurinko heijastaa prismoja silmiini.

Ja hetken näen vain vihreitä ja sinisiä renkaita.

Tässä on hyvä olla.

12. Herääminen

Jatkoa kohtaukselle 10. Raukeus. Yö on vaihtunut aamuun. Vaeltajan monologin esittää vain Vaeltajan (eli Potilaan) hahmo. Kohtauksen aikana siirrytään metsämaisemasta takaisin sairaalaan. Muut leirinuotion äärellä nukkuneet voivat toimia roudareina, he näkevät Vaeltajan ja Vaeltaja heidät. Vaeltaja katsoo, kun maisema muuttuu sairaalaksi. Samalla äänimaisema alkaa muistuttaa näytelmän alun sairaalaan piipittäviä laitteita.

Lopussa Vaeltaja katsoo sairaalasängyllään samalla tavalla ikkunasta ulos nostokurkea, kuin ensimmäisessä kohtauksessa. Alun huoli on muuttunut varmuudeksi. Potilas on löytänyt muistoistaan luottamuksen elämään.

VAELTAJA

Herääminen aamuun on kankeaa. Tarkistan pohkeeni, sillä ne tuntuvat jostain syystä huolestuttavan viileiltä. Hypin hetken paikoillani, ja saan itseni taas lämpimäksi.

Jotkut nukkuvat, nuotiota kohennetaan. Ajattelen aamupalaa.

Vaellan läheiseen metsään. En pääse kuitenkaan kauas, kun tunnen jonkun minusta jääneen tuolle rannalle.

Kiirehdin takaisin katsomaan, mikä se olisi voinut olla. Katson rantaa ja muistan itseni, millainen olen nyt, millainen eilen.

Katson käsiäni ja jalkojani. Tunnen itseni taas vähitellen kokonaiseksi.

Taivas päällämme hohkaa alkavaa päivää. Yön pimeys on jäänyt unilleen.

Muistan viime yöstä palasia. Taimenen, särjen.

Muistan sen sokaisevan kirkkauden, joka toivotti minut tervetulleeksi, puhdisti luulot yltäni.

Muistan taimenen ja sen hitauden.

Olin vapaa ja irrallinen.